

Проф. д-р ик. н. Стоян Денчев ректор на Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии и председател на Съюза на народните читалища

ДУХОВНОСТТА НЕ СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЕДИНСТВЕНО ОТ ТЕХНОЛОГИЧНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩЕСТВОТО

● Застрахователната култура е двустранна

- Г-н Денчев, според вас какво е необходимо да се направи, за да се повиши застрахователната култура на българина?

- Ние не сме специализирано училище, което се занимава с проблемите на икономиката, но при всички случаи икономизирането на знанията носи своята позитивна характеристика по отношение на възпитанието на младите хора към запазване на живота и на имуществото им в тяхното развитие. Нормално е те да

бъдат възпитавани и обучавани да имат така наречената икономическа и в частност застрахователна култура. В противен случай губят, а и самото общество губи от липсата на такава култура. Аз винаги застраховам имуществото си, защото смятам, че при бедствия държавата не е длъжна да се грижи за персоналните нужди на своите граждани. Но застрахователната култура е двустранна. Например на мен веднъж ми се запали гаражът и ДЗИ много коректно се отнесе към проблема и изплати щетите. След известно време ми се случи подобно нещо в кухнята. Бях застрахован в друга застрахователна компания. Беше ме срам да ходя да се моля за полагащите ми се средства по силата на застраховката и накрая се отказах. Дадох ми някакво минимално обезщетение в размер на 50-60 лева. Явно е, че съществуват в България такива застрахователни компании, които мамят своите клиенти. Човек трябва да бъде много внимателен. Застрахователната култура не е само у този, който трябва да бъде застрахован, но и у самия застраховател. Застрахователните дружества не бива да бъдат тарикатски компании за лъгане на клиенти. Апелирам към спазване на закона.

- СВУБИТ застраховано ли е?

- По силата на нормативните актове ние сме длъжни да застраховаме имуществото, защото формалната липса на средства не ни оправдава, ако се случи някое извънредно събитие и няма откъде да възстановим щетите. Превантивна мярка е. Отделно се застрахова животът на студентите. Впрочем дори и законът да не предвиждаше това, аз щях да го направя.

- Като посветен на библиотечното дело човек как виждате портрета на книгата в огледалото на интернет?

- Интересно е човек да зададе въпрос, в който думата интернет да бъде съчетана с думата огледало. Наистина досега не ми се е случвало да правя такава асоциация. Но като че ли има нещо много съществено в това свързване, което показва съвременното състояние на нашето общество. Ако се огледаме в интернет като в огледало, можем да видим докъде сме стигнали по отношение на приобщаването си към съвременната цивилизация и към информационно-

акциите между хората и техниката, създава условия за ефективна комуникация. И в този смисъл самият материален носител на фондовете няма определящо значение. Тази взаимовръзка между фондове и технологиите винаги ще се базира на отношението на човека към тези две същности.

- Какво е влиянието на електронните издания върху съвременните библиотеки?

- Напоследък доста силно започна да се говори за електронни, дигитални, виртуални библиотеки, което е едно и също. Информацията, която се съхранява в тези библиотеки, е записана на електронен носител. Запазването ѝ е подълготрайно. Електронните библиотеки имат своето място в съвременното развитие на обществото. Някои от големите компании, занимаващи се със софтуер и обработка на информацията, такива като Google, започнаха голям проект за дигитализацията на 5-6 от най-големите световни библиотеки. Такива процеси се извършват и в България. Започнати са пилотни проекти в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, в университетската библиотека, в библиотеката на Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии. С този проблем се занимава и фирма „Информационно обслужване“. Аз се придържам към теорията и практиката за паралелизъм на двата процеса - електронния и традиционния. Защото освен като носител на информация, библиотеката има и социална функция. Важна е организацията на взаимодействието на читателите и самото информационно съдържание. Нашата библиотека е една от най-модерните. Във всяка книга има радиочип за обработка на книгите. Такъв тип технологии навлизат в класическите библиотеки наред с електронизацията на фондовете. Целта напоследък е да няма електронно неравенство. Да се направят по-достъпни фондовете. Не може да се прескочи класиката. Процесът е еволюционен. Там, където е необходима електронизация, тя ще се развива.

- Каква е съвременната социална мисия на библиотеката?

- Тя е не само да информира, а и да обучава. Нейната социална функция е да възпитава хората към добро отношение, към духовност, към развитие на качества, които са необходими за човека на днешния и на утрешния ден. Що се отнася до физическата интерпретация на библиотеките като духовни феномени, вече има съвсем друг тип отношение към проектирането на една библиотека:

от самото място, от начина на влизане, от разположението на книгите и на читалните, от възможностите за отход тя да предлага условия за най-лесно възприемане на информацията, която се съдържа в нея. От една страна, читателят релаксира в тази среда на книги и компютри, а същевременно черпи информация, за да попълни своите знания. Библиотеката е духовен храм.

- Дали ще се вмести културно-историческото наследство в информационното общество?

- Културно-историческото наследство е един от фундаментите на информационното общество, защото, както казват историците, историята не само учи, но дава и насоки за правна регламентация на съвременния свят. Аз съм привърженик на тезата, че един исторически факт има стойност само когато има днешно потвърждение. Ролята на информационното общество за запазване на това културно-историческо наследство и за пренасянето му в бъдещето е огромна. Това ще допринесе за осъществяване на хората, за търсене на тяхната идентичност, за създаване на предпоставки за едно по-добро развитие в нов жизнен цикъл на системата от ценности, свързани с културата, със създаването, а не с войните и разрушенията.

- Претърпяват ли метаморфози книгата и четенето?

- Всяко нещо претърпява метаморфози. Навремето се е чел по един начин. И сега си спомням стихове от наши, руски и американски

поети. Ценностите ни са били ориентирани в друга посока и към по-стойностно отношение към книгата. Наскоро ходих в регионалната библиотека в Шумен. Бях приятно изненадан, когато видях написаното на голям плакат: „Четенето е купон, четенето е секси“. Наистина, ако човек се замисли, има основание да се предполага, че четенето е уникално явление, свързано с контакта на човек не толкова с книгата, а със самия себе си. Книгата като огледало на човека. Когато човек чете дадена книга и тя не му хареса, донякъде това се дължи не толкова на факта, че е хубава или лоша, а на това, че, виждайки себе си като проекция в тази книга, я оценява от своята гледна точка. При всички случаи мета-

морфози на четенето има. Те са свързани с различните обществени настроения.

- На изчезване ли е книжната цивилизация?

- Не е на изчезване. Книжната цивилизация ще продължи да съществува. Тя ще бъде част от една все по-развиваща се цивилизация, която условно бихме нарекли дигитална или цифрова. Може би след време превес няма да имат

книжните компоненти на тази цивилизация. Ще бъдат застъпени може би другите - дигитални или виртуални компоненти, но при всички случаи книгата ще се запази като интимно отношение на човека към света. Не мисля, че книжната цивилизация ще отмре. Напротив, мисля, че ще се усъвършенства.

- Ще имаме ли скоро електронни библиотеки в България?

- То и сега у нас в рамките на една класическа библиотека има електронни компоненти. Човек, като отиде там, според желанието си може да ползва интересуващата го информация на удобния за него носител.

Проф. Стоян Денчев е роден през 1953 г. в Елхово. Завършва специалността „Основи на кибернетиката и теория на управлението“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Работи в Централния институт по машиностроене. По-късно става директор по научните въпроси в Информационния център за трансфер на технологии „Информа“ - София, а след това и негов заместник генерален директор.

Доктор е на икономическите науки и професор към ВАК по специалността „Автоматизирани системи за преработка на информация и управление“. В държавната администрация работи като съветник в правителството на Димитър Попов. В правителството на Филип Димитров е назначен за началник на отдел „Структурна и технологична политика“. Главен секретар е в правителството на Любен Беров. Бил е посланик във Финландия и депутат в 37-ото народно събрание - заместник-председател на парламентарната Комисия по външна политика. Политически секретар на ОНС. Работил е и като вице-президент на МГ-корпорация.

В момента е ректор на Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУ-БИТ). През март 2006 г. е избран за председател на Съюза на народните читалища.

морфози на четенето има. Те са свързани с различните обществени настроения.

- На изчезване ли е книжната цивилизация?

- Не е на изчезване. Книжната цивилизация ще продължи да съществува. Тя ще бъде част от една все по-развиваща се цивилизация, която условно бихме нарекли дигитална или цифрова. Може би след време превес няма да имат

книжните компоненти на тази цивилизация. Ще бъдат застъпени може би другите - дигитални или виртуални компоненти, но при всички случаи книгата ще се запази като интимно отношение на човека към света. Не мисля, че книжната цивилизация ще отмре. Напротив, мисля, че ще се усъвършенства.

- Ще имаме ли скоро електронни библиотеки в България?

- То и сега у нас в рамките на една класическа библиотека има електронни компоненти. Човек, като отиде там, според желанието си може да ползва интересуващата го информация на удобния за него носител.

Разговаря
МАРИЯ МИТЕВА

офис - Санди
Митническо
агентство/спедиция

София 1202,
ул. „Белоградчик“ № 1,
ет. 2, офиси 3 и 8,
тел./факс 310 811,
тел. 931 15 40

* ОФОРМЯНЕ НА ВСИЧКИ
ДОКУМЕНТИ
ВНОС/ИЗНОС

* ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
ПРЕД
МИТНИЧЕСКО
УЧРЕЖДЕНИЕ
* СПЕДИЦИЯ